

Alþingi
stjórnskipunar- og eftirlitsnefnd,
b/t Willum Þórs Þórssonar alþm.
Kirkjustræti
150 Reykjavík

Selfoss, 25. nóvember 2015
Mast15110398

Efni: Athugasemd við frumvarp til laga um breytinga á lögum um þjóðfána - notkun fánans í merkingum

Sæll Willum Þór Þórsson.

Neytendastofa vakti nýlega athygli Matvælastofnunar á ofangreindu frumvarpi og að Matvælastofnun væri ekki á lista yfir skráða umsagnaraðila.

Matvælastofnun hefur farið yfir málið og vill koma eftirfarandi athugasemdum á framfæri við þetta mál:

Samkv. núgildandi 4.mgr. 12.gr. laga um þjóðfána Íslendinga o.fl. nr. 34/1944 er óheimilt að selja eða bjóða til sölu vörur af erlendum uppruna ef á þær eða umbúðir þeirra hefur verið sett mynd af íslenska fánanum.

Í frumvarpinu er gert ráð fyrir breyttum reglum hvað þetta varðar. Að heimilt sé að nota hinn almenna þjóðfána í merki eða á söluvarning, umbúðir um eða auglýsingu á vöru eða þjónustu sé varan eða starfsemi sú sem í hlut á telst vera íslensk að uppruna og fánanum ekki óvirðing gerð.

Samkvæmt frumvarpinu telst vara íslensk að uppruna ef hún er framleidd hér á landi úr innlendu hráefni "að uppistöðu til."

Vara sem hefur verið framleidd hér á landi í a.m.k. 30 ár undir sama vörumerki telst jafnframt íslensk að uppruna þótt hún sé framleidd úr innfluttu hráefni að stórum hluta eða öllu leyti og sama gildir um matvöru sem er framleidd hér á landi samkvæmt íslenskri hefð.

Af þessu tilefni vill Matvælastofnun taka fram að samkv. 1. málsg. 11.gr. laga um matvæli nr. 93/1995 er óheimilt að hafa matvæli á boðstólum eða dreifa þeim þannig að þau blekki kaupanda að því er varðar uppruna, tegund, gæðaflokkun, samsetningu, magn, eðli eða áhrif.

Í 4.gr. sömu laga er hugtakið framleiðsla eins og það er notað í lögnum skilgreint á eftirfarandi hátt:

Framleiðsla er meðferð hráefnis, vinnsla, pökkun og matreiðsla. Hér er einnig átt við húsnæði, störf, hreinlæti og heilbrigði starfsfólks og annað sem tengist framleiðslu, svo og efni og hluti sem geta komist í snertingu við matvæli, sbr. ákvæði IV. kafla laganna.

Spyrja má hvað þurfi til að vara teljist framleidd á Íslandi. Er pökkun nóg? En blöndun og pökkun? Eða skolun og pökkun?

Einnig er óljóst hvað orðin "að uppistöðu til" nákvæmlega merkja.

Benda má á að búið er að innleiða á Íslandi Evrópureglugerð um miðlun upplýsinga um matvæli til neytenda. Í 2. gr. þessarar reglugerðar sem er nr. 1169/2011/EB (ísl. rgl.1294/2014) er að finna eftirfarandi skilgreiningu á megininnihaldsefni í staflið q:

"megininnihaldsefni": eitt eða fleiri innihaldsefni í matvælum sem mynda meira en 50% af þeim matvælum eða sem neytendur tengja vanalega við heiti matvælna og sem venjulega þarf að gefa upp magnmerkingu fyrir.

Spyrja má einnig hvað orðin "Íslensk að uppruna" merkja nákvæmlega í frumvarpinu.

Ef það merkir upprunaland þá eru skilgreiningar í 2. gr. frumvarpsins að einhverju leyti í mótsögn við reglugerð ESB nr.2913/92.

Í 2.tölulið 2.gr. reglugerðar nr. 1169/2011/EB (um miðlun upplýsinga um matvæli til neytenda) segir:

g) "upprunastaður": hver sá staður sem tilgreint er að matvæli komi frá sem ekki er "upprunaland" eins og ákvarðað er í samræmi við 23-26.gr. reglugerðar (EBE) nr. 2913/92; nafn, firmaheiti eða heimilisfang stjórnanda matvælafyrirtækisins á merkimiðanum skal ekki teljast vera tilgreining á upprunalandi eða -stað matvæla í skilningi þessarar reglugerðar.

Athygli stjórnskipunar- og eftirlitsnefndar Alþingis er hér með vakin á þessu.

F.h. Matvælastofnunar

Einar Örn Thorlacius lögfr.